

ΨΗΦΙΣΜΑ (ΕΕ) 2023/1972 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

της 10ης Μαΐου 2023

με τις παρατηρήσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της απόφασης σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων για το οικονομικό έτος 2021

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,

- έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων για το οικονομικό έτος 2021,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 100 και το παράρτημα V του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (Α9-0089/2023),

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων («κοινή επιχείρηση») συστάθηκε τον Οκτώβριο του 2018 για περίοδο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026 ⁽¹⁾ και κατέστη αυτόνομη τον Σεπτέμβριο του 2020·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, τον Ιούλιο του 2021, το Συμβούλιο ενέκρινε νέο ιδρυτικό κανονισμό για την παράταση της διάρκειας της κοινής επιχείρησης στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) 2021-2027, για περίοδο που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2033 ⁽²⁾, με αποστολή να αναπτύξει, να θέσει σε λειτουργία, να επεκτείνει και να διατηρήσει στην Ένωση ένα παγκοσμίως κορυφαίο οικοσύστημα ομοσπονδιοποιημένων, ασφαλών και υπερσυνδεδεμένων υποδομών υπερυπολογιστικής, κβαντικής υπολογιστικής, υπηρεσιών και δεδομένων, καθώς και να στηρίξει, αφενός, την ανάπτυξη και υιοθέτηση προσανατολισμένων στη ζήτηση και καθοδηγούμενων από τους χρήστες καινοτόμων και ανταγωνιστικών συστημάτων υπερυπολογιστικής που βασίζονται σε αλυσίδα εφοδιασμού η οποία θα εξασφαλίζει εξαρτήματα, τεχνολογίες και γνώσεις που περιορίζουν τον κίνδυνο διαταραχών και, αφετέρου, την ανάπτυξη ευρέος φάσματος εφαρμογών, βελτιστοποιημένων για τα συστήματα αυτά, καθώς και να διευρύνει τη χρήση της εν λόγω υποδομής υπερυπολογιστικής από μεγάλο αριθμό χρηστών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και να στηρίξει τη διττή μετάβαση και την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων για την ευρωπαϊκή επιστήμη και βιομηχανία·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ιδρυτικά μέλη της κοινής επιχείρησης είναι η Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, τα συμμετέχοντα κράτη ⁽³⁾ και δύο ιδιωτικοί εταίροι, συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή τεχνολογική πλατφόρμα πληροφορικής υψηλών επιδόσεων και η Ένωση για την αξιοποίηση των μεγάλων δεδομένων· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στα τέλη του 2021, το διοικητικό συμβούλιο της κοινής επιχείρησης έκανε δεκτό το αίτημα συμμετοχής ενός τρίτου ιδιωτικού εταίρου, της Κοινοπραξίας της ευρωπαϊκής κβαντικής βιομηχανίας·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά της Ένωσης στην κοινή επιχείρηση (συμπεριλαμβανομένων των πιστώσεων του ΕΟΧ) βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1173 είναι ποσό έως 3,081 δισεκατομμύρια EUR, εκ των οποίων 92 δισεκατομμύρια EUR προορίζονται για διοικητικές δαπάνες, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό αυτό είναι τουλάχιστον ίσο με τη συνεισφορά των συμμετεχόντων κρατών·

Γενικά

1. επικροτεί το γεγονός ότι, σύμφωνα με την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι λογαριασμοί της κοινής επιχείρησης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, της οικονομικής κατάστασης της κοινής επιχείρησης την 31η Δεκεμβρίου 2021, των αποτελεσμάτων των πράξεών της, των ταμειακών ροών της, και των μεταβολών του καθαρού ενεργητικού για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής· επισημαίνει το γεγονός ότι οι πράξεις στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές·

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1488 του Συμβουλίου, της 28ης Σεπτεμβρίου 2018, σχετικά με τη σύσταση της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (ΕΕ L 252 της 8.10.2018, σ. 1).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1173 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2021, σχετικά με τη σύσταση της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων και σχετικά με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1488 (ΕΕ L 256 της 19.7.2021, σ. 3).

⁽³⁾ Κράτη μέλη και συνδεδεμένες χώρες που έχουν επιλέξει να γίνουν μέλη της κοινής επιχείρησης: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ισλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Βόρεια Μακεδονία, Νορβηγία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σερβία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία και Τουρκία.

2. σημειώνει, ωστόσο, ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο θεώρησε ότι ο κίνδυνος για την αξιοπιστία των ετήσιων λογαριασμών είναι μέτριος, λόγω των διαδικασιών που δεν έχουν ακόμα θεοπιστεί σχετικά με την αναγνώριση και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, και λόγω των απαιτήσεων για την υποβολή εκθέσεων, την πιστοποίηση και την επικύρωση των συνεισφορών σε είδος από τα μέλη της·
3. σημειώνει ότι η κοινή επιχείρηση θα λάβει πρόσθετη χρηματοδότηση περίπου 2 δισεκατομμύρια EUR από το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», καθώς και 200 εκατομμύρια EUR από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη», για την υποστήριξη της αγοράς, της ανάπτυξης, της αναβάθμισης και της λειτουργίας των υποδομών που αφορούν υπερυπολογιστές και κβαντικούς υπολογιστές·
4. αναγνωρίζει το γεγονός ότι το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη 2020» προβλέπει φιλόδοξους στόχους για την κοινή επιχείρηση, οι οποίοι μπορούν να επιτευχθούν μόνον εάν σχεδιαστούν και εφαρμοστούν αποτελεσματικές λύσεις οι οποίες να αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και να προετοιμάζουν το έδαφος για τις μελλοντικές προκλήσεις που προκύπτουν από την αύξηση των αρμοδιοτήτων, π.χ. στον τομέα της διαχείρισης ανθρώπινων πόρων και του προγραμματισμού· παρατηρεί, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι ιδιαίτερα περίπλοκοι και επαχθείς υπολογισμοί και απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων εισάγουν σημαντικό κίνδυνο σφάλματος, και ζητεί επομένως να διερευνηθούν οι δυνατότητες απλοποίησης, όπου αυτό είναι δυνατόν και συμβατό με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο·
5. σημειώνει ότι το 2021 ήταν το πρώτο πλήρες έτος λειτουργίας της κοινής επιχείρησης αφότου κατέστη αυτόνομη τον Σεπτέμβριο του 2020·
6. σημειώνει ότι οι κοινές επιχειρήσεις δεν χρησιμοποιούν έναν εναρμονισμένο ορισμό των «διοικητικών δαπανών», ο οποίος αποτελεί βάση για τον υπολογισμό των χρηματοδοτικών συνεισφορών των μελών τους και προϋπόθεση για να καταστούν οι δαπάνες αυτές συγκρίσιμες· ζητά, εν προκειμένω, κοινές κατευθυντήριες γραμμές ώστε να υιοθετήσουν όλες οι κοινές επιχειρήσεις μια εναρμονισμένη προσέγγιση όσον αφορά την ταξινόμηση ορισμένων κατηγοριών διοικητικών δαπανών, όπως οι δαπάνες για διαβουλεύσεις, μελέτες, αναλύσεις, αξιολογήσεις και τεχνική βοήθεια·

Δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση

7. σημειώνει ότι, για το 2021, ο προϋπολογισμός για νέες πιστώσεις πληρωμών ανήλθε σε 207,5 εκατομμύρια EUR (έναντι 181,5 εκατομμύρια EUR το 2020) και για νέες πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων σε 722,4 εκατομμύρια EUR (έναντι 509,1 εκατομμύρια EUR το 2020)· σημειώνει ότι ο διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών ανήλθε σε 348,2 εκατομμύρια EUR (έναντι 181,5 εκατομμυρίων EUR το 2020) και ο διαθέσιμος δεσμευμένος προϋπολογισμός ανήλθε σε 753,4 εκατομμύρια EUR (έναντι 509,1 εκατομμυρίων EUR το 2020)· σημειώνει ότι στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες ενέγραψε η κοινή επιχείρηση εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, καθώς και έσοδα για ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος·
8. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο χαρακτήρισε μέτριο τον κίνδυνο που διατρέχει η κοινή επιχείρηση όσον αφορά τη διαχείριση του προϋπολογισμού, λόγω αδυναμιών που παρατηρήθηκαν στη διαδικασία σχεδιασμού και παρακολούθησης του προϋπολογισμού, καθώς και λόγω της πολυπλοκότητας και του πολυετούς χαρακτήρα των συμβάσεων και των δράσεων επιχορήγησης· καλεί την κοινή επιχείρηση να αντιμετωπίσει το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο των μελλοντικών διαδικασιών προϋπολογισμού και παρακολούθησης·
9. σημειώνει ότι, στο τέλος του 2021, η κοινή επιχείρηση είχε ήδη δεσμεύσει 180 εκατομμύρια EUR για το 50 % της συγχρηματοδότησης των επιχορηγήσεων έρευνας και καινοτομίας στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», που αποτελεί τον ελάχιστο στόχο βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1488, και ότι τα συμμετέχοντα κράτη πρέπει να χρηματοδοτήσουν το υπόλοιπο 50 % των συνολικών δαπανών των έργων, ενώ τα ιδιωτικά μέλη πρέπει να συνεισφέρουν επιπλέον των μέγιστων επιλέξιμων δαπανών των δράσεων επιχορήγησης· εκφράζει εντούτοις την ανησυχία του για το γεγονός ότι, έως την ημερομηνία αυτή, τα ιδιωτικά μέλη είχαν αναφέρει συνεισφορές σε είδος ύψους μόλις 4,2 εκατομμυρίων EUR· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο θεωρεί υψηλό τον κίνδυνο η τιμή-στόχος των 420 εκατομμυρίων EUR για τις συνεισφορές των ιδιωτικών μελών, όπως απαιτείται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1488, να μην έχει επιτευχθεί κατά την ολοκλήρωση της υλοποίησης του επιχορηγούμενου έργου·

10. σημειώνει ότι ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/1173 του Συμβουλίου απαιτεί από την κοινή επιχείρηση να υλοποιήσει έργα συνολικής αξίας 7 δισεκατομμυρίων EUR, από τα οποία τα 3,1 δισεκατομμύρια EUR θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα μόχλευσης από τα συμμετέχοντα κράτη και τα 900 εκατομμύρια EUR από τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα υπό τη μορφή εισφορών σε χρήμα και σε είδος· επισημαίνει το γεγονός ότι αυτό αντιπροσωπεύει σημαντική αύξηση σε σύγκριση με το προηγούμενο ΠΔΠ, στο πλαίσιο του οποίου η κοινή επιχείρηση έπρεπε να υλοποιήσει έργα αξίας περίπου 1,4 δισεκατομμυρίων EUR και ότι, επομένως, αυξάνεται σημαντικά ο κίνδυνος να μην επιτύχει η κοινή επιχείρηση τις τιμές-στόχο που αφορούν τις συνεισφορές των λοιπών μελών, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1173·
11. σημειώνει ότι, όσον αφορά τον προϋπολογισμό της κοινής επιχείρησης που ήταν διαθέσιμος το 2021 για επιχειρησιακά έργα, τα ποσοστά εκτέλεσης των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και των πιστώσεων πληρωμών ήταν 2 % και 47 % αντίστοιχα· σημειώνει ότι το πολύ χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην καθυστερημένη θέση σε λειτουργία της κοινής επιχείρησης υπό το ΠΔΠ 2021-2027, τον Ιούλιο του 2021, και στη μεταφορά κονδυλίων ύψους 700 εκατομμυρίων EUR στην κοινή επιχείρηση από την Επιτροπή και τα συμμετέχοντα κράτη τον Δεκέμβριο του 2021· σημειώνει ότι στο χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης συνέβαλαν επίσης καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στο επίπεδο των οντοτήτων υποδοχής, καθώς και προβλήματα όσον αφορά την απόκτηση βασικών συστατικών μερών, λόγω της πανδημικής κατάστασης, για την κατασκευή των κτιρίων (κέντρων δεδομένων) που απαιτούνται για τη φιλοξενία και τη λειτουργία των ήδη αποκτηθέντων υπερυπολογιστών·
12. σημειώνει ότι το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών οφειλόταν κατά κύριο λόγο στην καθυστερημένη έναρξη ορισμένων νέων έργων υποδομών, που είχε ως αποτέλεσμα την καθυστερημένη καταβολή των προγραμματισμένων για το 2021 προχρηματοδοτήσεων, καθώς και στον πρόσθετο χρόνο που απροσδόκητα χρειάστηκε για την εφαρμογή προληπτικών δικλίδων επί των παραδοτέων, όσον αφορά τις πρώτες ενδιάμεσες πληρωμές επιχορηγήσεων στο πλαίσιο έργων του «Ορίζων 2020»·
13. σημειώνει ότι, αναφορικά με τις διοικητικές πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και πιστώσεις πληρωμών, η κοινή επιχείρηση δεν έλαβε επαρκώς υπόψη, κατά τον σχεδιασμό του διοικητικού προϋπολογισμού της για το 2021, την ανακατανομή σημαντικών ποσών αχρησιμοποίητων πιστώσεων πληρωμών προηγούμενων ετών· σημειώνει ακόμη ότι οι πιστώσεις του προϋπολογισμού προηγούμενων ετών που ανακατανεμήθηκαν δεν χρησιμοποιήθηκαν πριν από τις νέες πιστώσεις τού υπό εξέταση έτους·
14. σημειώνει με ανησυχία ότι η κοινή επιχείρηση εξακολουθεί να μην διαθέτει αξιόπιστες διαδικασίες για την πιστοποίηση και την επικύρωση των συνεισφορών σε είδος, τις οποίες αναφέρουν τα ιδιωτικά μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη, και ότι είναι η μόνη κοινή επιχείρηση που δεν διαθέτει στρατηγικό σχέδιο εφαρμογής για την καταβολή συνεισφορών από άλλα μέλη· καλεί την κοινή επιχείρηση να ενημερώσει την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τα ληφθέντα μέτρα για την αντιμετώπιση της έλλειψης τέτοιου σχεδίου· τονίζει ότι η κοινή επιχείρηση θα πρέπει να εφαρμόσει αξιόπιστες διαδικασίες πιστοποίησης και επικύρωσης των συνεισφορών σε είδος, καθώς και ένα στρατηγικό σχέδιο υλοποίησης (χάρτης πορείας) που να θέτει ρεαλιστικά ορόσημα και ρεαλιστικές τιμές-στόχο όσον αφορά τις ετήσιες συνεισφορές τόσο των συμμετεχόντων κρατών όσο και των ιδιωτικών μελών σε επίπεδο προγράμματος· σημειώνει ακόμη την αναγνώριση, από την κοινή επιχείρηση, της δράσης που πρότεινε το Ελεγκτικό Συνέδριο και τη δέσμευσή της να αντιμετωπίσει εγκαίρως το ζήτημα αυτό·
15. σημειώνει ότι, υπό το ΠΔΠ 2021-2027, τα προγράμματα «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» παραμένουν η βασική πηγή χρηματοδότησης των κοινών επιχειρήσεων, με συνολικό προϋπολογισμό 15,1 δισεκατομμυρίων EUR για τη συγχρηματοδότηση των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας των κοινών επιχειρήσεων και ότι οι κοινές επιχειρήσεις διαθέτουν 11,6 δισεκατομμύρια EUR, ποσό που αντιπροσωπεύει περίπου το 12 % του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», ύψους 95,5 δισεκατομμυρίων EUR· επικροτεί, από την άλλη πλευρά, το γεγονός ότι η κοινή επιχείρηση και η μελλοντική κοινή επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα (*) θα υλοποιήσουν έργα μεγάλης κλίμακας για την ανάπτυξη ικανοτήτων, έργα εφαρμογής και επενδυτικά έργα που σχετίζονται με τη στρατηγική της ευρωπαϊκής ψηφιακής ενιαίας αγοράς στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» και ότι η κοινή επιχείρηση και η μελλοντική κοινή επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα θα λάβουν 3,4 δισεκατομμύρια EUR σε ενωσιακά κονδύλια από το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», ποσό που αντιπροσωπεύει το 39 % της συνολικής χρηματοδότησης του προγράμματος, ύψους 8,6 δισεκατομμυρίων EUR, για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων αυτών·

(*) Τον Φεβρουάριο του 2022 η Επιτροπή πρότεινε να τροποποιήσει και να μετονομάσει την κοινή επιχείρηση «Βασικές ψηφιακές τεχνολογίες» σε κοινή επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα. Η κοινή επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα προορίζεται να έχει την πρόσθετη αρμοδιότητα να υλοποιεί δραστηριότητες για την ανάπτυξη ικανοτήτων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Μικροκυκλώματα για την Ευρώπη» υπό το ΠΔΠ 2021-2027. Στο πλαίσιο αυτό, η κοινή επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα θα χρησιμοποιήσει πόρους από το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» για να προωθήσει την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών ημιαγωγών επόμενης γενιάς και να ενισχύσει την ευρωπαϊκή ικανότητα παραγωγής μικροκυκλωμάτων.

16. σημειώνει, με βάση την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι, σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΕ) 2021/695 ^(*) και (ΕΕ) 2021/1173, η κοινή επιχείρηση οφείλει να εισαγάγει μια νέα διαδικασία για την κεντρική διαχείριση των χρηματοδοτικών συνεισφορών των συμμετεχόντων κρατών: το σύστημα κεντρικής διαχείρισης χρηματοδοτικών συνεισφορών (ΚΔΧΣ).
17. σημειώνει ότι, στο πλαίσιο του σχεδιαζόμενου συστήματος ΚΔΧΣ, κάθε συμμετέχον κράτος μπορεί να επιλέξει να καταβάλει στην κοινή επιχείρηση την αντίστοιχη χρηματοδοτική συνεισφορά του σε επίπεδο έργου για δικαιούχους εγκατεστημένους στην επικράτεια του και, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, κάθε συμμετέχον κράτος έχει επίσης δικαίωμα αρνησικυρίας για όλα τα ζητήματα που αφορούν τη χρήση των οικείων εθνικών χρηματοδοτικών συνεισφορών που καταβάλλονται στην κοινή επιχείρηση για αιτούντες εγκατεστημένους στην επικράτεια του, σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανόνες και τους κανόνες ανταγωνισμού της Ένωσης, με αποτέλεσμα να μπορεί ένα συμμετέχον κράτος να αποφασίσει, με γνώμονα τις εθνικές στρατηγικές προτεραιότητες, εάν θα στηρίξει ή όχι εθνικό δικαιούχο επιλεγμένου και εγκριμένου έργου έρευνας και καινοτομίας· σημειώνει, από την άλλη πλευρά, ότι η κοινή επιχείρηση θα πρέπει να εκτελεί τις πληρωμές συγχρηματοδότησης για όλα τα συμμετέχοντα κράτη που επέλεξαν να της αναθέσουν τη διάθεση των χρηματοδοτικών συνεισφορών τους· σημειώνει ότι η κοινή επιχείρηση θα πρέπει να διαχειρίζεται δύο εναλλακτικές διαδικασίες προς στήριξη της εκτέλεσης των διοικητικών συμφωνιών που συνάπτονται με τα συμμετέχοντα κράτη και να παρακολουθεί την εκτέλεσή τους· σημειώνει ότι κάθε εθνική αρχή χρηματοδότησης συμμετέχοντος κράτους οφείλει να συνάπτει συμφωνία με την κοινή επιχείρηση με σκοπό είτε την ανάθεση, στην κοινή επιχείρηση, της καταβολής των εθνικών συνεισφορών είτε τον συντονισμό των εθνικών συμφωνιών μεταφοράς κεφαλαίων για την πληρωμή των δικαιούχων και την αναφορά στοιχείων σχετικά με τις καταβληθείσες συνεισφορές· σημειώνει ότι, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της κοινής επιχείρησης, οι συμφωνίες θα πρέπει να είχαν συναφθεί προτού αυτή συνάψει το πρώτο της υπόδειγμα συμφωνιών επιχορήγησης στο πλαίσιο προσκλήσεων υποβολής προτάσεων υπό το ΠΔΠ 2021-2027· καλεί την κοινή επιχείρηση να διερευνήσει απλουστεύσεις για αυτήν την επαχθή διαδικασία και να ενημερώσει την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με πιθανές λύσεις·
18. σημειώνει, με βάση τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι οι πρόσθετοι πόροι που απαιτούνται για την εφαρμογή του προβλεφθέντος συστήματος ΚΔΧΣ δεν αξιολογήθηκαν από την Επιτροπή ούτε συμπεριλήφθηκαν στις αρχικές εκτιμήσεις της κοινής επιχείρησης σχετικά με τους ανθρώπινους πόρους που απαιτούνται για την υλοποίηση του νέου θεματολογίου της για την έρευνα και την καινοτομία· σημειώνει ότι αυτή η έλλειψη προγραμματισμού κατά την εισαγωγή του συστήματος ΚΔΧΣ, σε συνδυασμό με την κατάσταση του προσωπικού και την απουσία εργαλείων ΠΠ και υποστήριξης, ενδέχεται να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην εφαρμογή των προγραμμάτων της κοινής επιχείρησης και στην επίτευξη των τιμών-στόχων όσον αφορά τις συνεισφορές από άλλα μέλη· σημειώνει με ανησυχία ότι το σύστημα ΚΔΧΣ πρέπει να πραγματοποιείται με μη αυτοματοποιημένο τρόπο, πράγμα που απαιτεί εντατική χρήση ανθρώπινων πόρων· ζητά να ενημερωθεί η αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με την κατάσταση εφαρμογής του νέου αυτού κεντρικού συστήματος·

Δημόσιες συμβάσεις και προσωπικό

19. επισημαίνει το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο αξιολόγησε ως μέτριο τον κίνδυνο που διατρέχει η κοινή επιχείρηση όσον αφορά τις δαπάνες σύναψης συμβάσεων και τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, λόγω των πολύπλοκων διαδικασιών σύναψης συμβάσεων για συμβάσεις υψηλής αξίας·
20. σημειώνει ότι, στο τέλος του 2021, η κοινή επιχείρηση απασχολούσε 15 μόνιμους υπαλλήλους και 3 προσωρινούς υπαλλήλους που επικουρούν την ομάδα οικονομικών και επικοινωνιών· σημειώνει επίσης ότι, δεδομένου ότι η κατανομή των θέσεων αποσπασμένων εθνικών εμπειρογνομόνων διακόπηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1173, η πρόσληψη ανεστάλη και θα αντικατασταθεί από την πρόσληψη υπεύθυνου προγράμματος το 2022·
21. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι κύριες ανησυχίες που εντόπισε το Ελεγκτικό Συνέδριο συνδέονται με την υποστελέχωση της κοινής επιχείρησης ότι η έλλειψη επαρκούς μόνιμου προσωπικού έχει οδηγήσει σε αυξημένη χρήση προσωρινού προσωπικού, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει αδυναμίες στη διαχείριση των οικονομικών, του προϋπολογισμού και του προσωπικού, μπορεί δε να δημιουργήσει κινδύνους όσον αφορά τη συνέχεια των δραστηριοτήτων, τη διατήρηση βασικών ικανοτήτων και την έλλειψη επαρκών εσωτερικών ελέγχων, και, κατά συνέπεια, μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την επίτευξη των στόχων της κοινής επιχείρησης· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1173, η κοινή επιχείρηση είναι σε θέση να λάβει μέτρα για να διορθώσει το ζήτημα αυτό και έχει δρομολογήσει τη διαδικασία πρόσληψης, δίνοντας προτεραιότητα σε βασικές θέσεις που σχετίζονται με βασικές λειτουργίες της κοινής επιχείρησης και τον μετριασμό των κινδύνων, όπως οι θέσεις εσωτερικού ελεγκτή·

^(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέπιση του προγράμματος-πλαisiού έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη», τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 1).

22. σημειώνει ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1173, η κοινή επιχείρηση θα πρέπει να διαθέσει κονδύλια άνω των 7 δισεκατομμυρίων EUR και, για τον σκοπό αυτόν, πρέπει να προσλάβει 39 υπαλλήλους επιπλέον ώστε να επιτύχει, έως το τέλος του 2023, το προβλεπόμενο επίπεδο 54 μόνιμων υπαλλήλων της ^(*). σημειώνει ότι, λόγω καθυστέρησης στην έγκριση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1173, η κοινή επιχείρηση δρομολόγησε τις απαραίτητες διαδικασίες πρόσληψης υπαλλήλων σε επτά θέσεις υψίστης προτεραιότητας μόλις περί τα τέλη του 2021, και ότι η κοινή επιχείρηση δεν μπόρεσε να αυξήσει τον αριθμό των υπαλλήλων της κατά τη διάρκεια του εν λόγω έτους·
23. σημειώνει ότι, όσον αφορά τα πορίσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την επισφαλή κατάσταση της στελέχωσης της κοινής επιχείρησης το 2021, απαιτούνται αυξημένες προσπάθειες στον τομέα των ανθρώπινων πόρων εν γένει και στη συμμετοχή του προγραμματισμού των πόρων της Επιτροπής, προκειμένου να βελτιωθεί ο σχεδιασμός των ανθρώπινων πόρων και ειδικότερα η διαδικασία προσλήψεων, να αποφευχθούν περιπτώσεις μακροπρόθεσμα κενών θέσεων, η υψηλή εναλλαγή προσωπικού, ο υψηλός αριθμός εξωτερικού προσωπικού, η εξάρτηση από την εμπειρογνώσκια λίγων μελών του προσωπικού, ο υπερβολικός φόρτος εργασίας και οι συνακόλουθες απουσίες και ανεπάρκειες του προσωπικού, αλλά αντιθέτως να προσφέρονται ελκυστικές και κοινωνικά δίκαιες συνθήκες απασχόλησης που να στηρίζουν την επίτευξη των στόχων της κοινής επιχείρησης·
24. σημειώνει ότι, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2021, από τους συνολικά 45 εμπειρογνώμονες που συμμετείχαν σε αξιολογήσεις και επισκοπήσεις έργων, το 47 % ήταν γυναίκες και το 53 % άνδρες· χαιρετίζει τα στοιχεία αυτά και ενθαρρύνει την κοινή επιχείρηση να βελτιώσει περαιτέρω την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο προσωπικό της κοινής επιχείρησης·
25. σημειώνει ότι η κοινή επιχείρηση συνεργάζεται με τη Γενική Διεύθυνση Προϋπολογισμού της Επιτροπής για να αποσαφηνίσει την κατάσταση όσον αφορά τις συνταξιοδοτικές εισφορές του προσωπικού της κοινής επιχείρησης, σύμφωνα με τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου που διατυπώθηκαν στα τέλη του 2021· καλεί την κοινή επιχείρηση να μην περιμένει τον τελικό υπολογισμό των εισφορών που εκκρεμούν, αλλά να λάβει υπόψη την υποχρέωση αυτή κατά τον σχεδιασμό του μελλοντικού προϋπολογισμού της, όπως μέσω αντίστοιχης συσσώρευσης συνταξιοδοτικών εισφορών, καλεί δε την Επιτροπή να λάβει μέτρα για να αποφευχθούν παρόμοια ζητήματα στο μέλλον·

Επιδόσεις

26. σημειώνει ότι, το 2021, οι δράσεις έρευνας και καινοτομίας της κοινής επιχείρησης εστίασαν κυρίως στην ολοκλήρωση προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και δράσεων που δρομολογήθηκαν το 2019 και το 2020 (προϋπάρχοντα έργα)·
27. χαιρετίζει το γεγονός ότι, το 2021, δεκατρείς κοινοπραξίες υπέγραψαν συμφωνίες με την κοινή επιχείρηση, άρχισαν δε να λειτουργούν τον Απρίλιο του 2021· σημειώνει ότι τα έργα καλύπτουν τα τρία θέματα της πρόσκλησης «Towards Extreme Scale Technologies and Applications» (Προς τεχνολογίες και εφαρμογές ακραίας κλίμακας) και χρησιμοποιούν πάνω από το 70 % της προβλεπόμενης χρηματοδότησης που διατίθεται στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ορίζων Ευρώπη 2020»·
28. επισημαίνει το γεγονός ότι οι διάφορες κοινοπραξίες θα ασχοληθούν με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που θα βοηθήσουν την Ευρώπη να καταστεί παγκοσμίως ανταγωνιστική στον τομέα της υπερυπολογιστικής και ότι δέκα από τα έργα αυτά θα αφορούν το θέμα EuroHPC-01-2019 «Υπολογιστική ακραίας κλίμακας και τεχνολογίες βασιζόμενες σε δεδομένα» και ότι άλλα δύο έργα, το MICROCARD και το REGALE, θα εστιάζουν στο θέμα EuroHPC-02-2019 «Περιβάλλοντα και πλατφόρμες εφαρμογών με επίκεντρο την ΥΥΕ και τα δεδομένα»·
29. σημειώνει ακόμη ότι το έργο exaFOAM θα επικεντρωθεί στο θέμα EuroHPC-03-2019 «Κώδικες βιομηχανικού λογισμικού για την υπολογιστική ακραίας κλίμακας»· σημειώνει ότι η κοινή επιχείρηση δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής προτάσεων με τίτλο «Training and Education on High Performance Computing» (Κατάρτιση και εκπαίδευση στην υπολογιστική υψηλών επιδόσεων) για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ευρωπαϊκού μεταπτυχιακού προγράμματος στην υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, η δε πρόσκληση δρομολογήθηκε στις αρχές του έτους, και έως τον Οκτώβριο η κοινή επιχείρηση ήταν σε θέση να ανακοινώσει ότι το έργο θα υλοποιηθεί με επικεφαλής το πανεπιστήμιο του Λουξεμβούργου και σε συνεργασία με επτά άλλα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια· είναι πεπεισμένο ότι η πρωτοβουλία αυτή θα διευκολύνει την εκπαίδευση και επαγγελματική ανάπτυξη ατόμων με υψηλές δυνατότητες, τα οποία είναι κείριας σημασίας για την επιτυχία της κοινής επιχείρησης·

(*) COM(2020) 569 της 19.9.2020.

30. σημειώνει ότι, το 2021, η κοινή επιχείρηση προετοίμασε τη δεύτερη φάση του έργου της πρωτοβουλίας για τον ευρωπαϊκό επεξεργαστή, ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για τη στρατηγική αυτονομία στους τομείς της υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων, των τεχνολογιών μικροκυκλωμάτων και των υποδομών, η οποία ξεκίνησε το 2022, με σκοπό να αξιοποιηθούν τα επιτεύγματα της πρώτης φάσης·

Εσωτερικός έλεγχος

31. επικροτεί το γεγονός ότι, το 2020, η κοινή επιχείρηση ανέπτυξε σχέδιο δράσης ώστε να υλοποιηθούν το 2021 οι υπόλοιπες δράσεις των 17 αρχών εσωτερικού ελέγχου του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής και ότι, λόγω της απουσίας βασικού διοικητικού προσωπικού (επικεφαλής οικονομικών και διοικητικών υπηρεσιών και επικεφαλής του κλιμακίου εσωτερικού ελέγχου), η κοινή επιχείρηση δεν είχε ακόμα εγκρίνει διάφορες σημαντικές δράσεις εσωτερικού ελέγχου εντός των προθεσμιών του 2021 που ορίζονται στο σχέδιο δράσης της·
32. σημειώνει με ανησυχία ότι, παρόλο που ο αυξημένος προϋπολογισμός της ενέχει κινδύνους για αυτήν, η κοινή επιχείρηση προέβη μόνο σε απλουστευμένη ετήσια εκτίμηση κινδύνου· σημειώνει επίσης ότι, έως το τέλος του 2021, η κοινή επιχείρηση δεν είχε ολοκληρώσει την ανάπτυξη στρατηγικής δικλίδων και παρακολούθησης ούτε την κατάρτιση σχεδίου για την επιχειρησιακή συνέχεια και την ασφάλεια ΠΠ· υπογραμμίζει ότι οι καθυστερήσεις αυτές ενέτειναν τον κίνδυνο εσωτερικού ελέγχου της κοινής επιχείρησης για το 2021·
33. επικροτεί το γεγονός ότι, το 2022, όλες οι κοινές επιχειρήσεις άρχισαν να υλοποιούν δράσεις για τη μείωση του ποσοστού σφάλματος σύμφωνα με τη δράση που πρότεινε το Ελεγκτικό Συνέδριο, συμπεριλαμβανομένης της διερεύνησης των επιλογών για απλουστευμένες μορφές δαπανών όπως οι μοναδιαίες δαπάνες, τα κατ' αποκοπήν ποσά και οι ενιαίοι συντελεστές, με στόχο είδη δικαιούχων που ενέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο σφάλματος, όπως οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και οι νέοι δικαιούχοι·

Πρόληψη και διαχείριση των συγκρούσεων συμφερόντων, και στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης

34. επικροτεί το γεγονός ότι η κοινή επιχείρηση έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο σύνολο κανόνων και διαδικασιών ώστε το προσωπικό της να διαθέτει σαφές πλαίσιο εργασίας και ότι οι κανόνες αυτοί ισχύουν για ολόκληρη τη δομή διακυβέρνησης της κοινής επιχείρησης και ότι εφαρμόζονται διαδικασίες για τη διαχείριση των συγκρούσεων συμφερόντων τόσο για τα μέλη του οργάνου διακυβέρνησης όσο και για τα συμβουλευτικά όργανα·
35. σημειώνει επίσης με ικανοποίηση το γεγονός ότι έχουν ληφθεί ειδικά μέτρα για την πρόληψη και διαχείριση των συγκρούσεων συμφερόντων των εμπειρογνομόνων που είναι επιφορτισμένοι με την αξιολόγηση των αιτήσεων επιχορήγησης και την επανεξέταση των έργων και των προσφορών·
36. επισημαίνει το γεγονός ότι η κοινή επιχείρηση ενέκρινε και ξεκίνησε να εφαρμόζει την κοινή στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα της έρευνας και ότι, για τομείς δαπανών πλην των επιχορηγήσεων, η κοινή επιχείρηση εφαρμόζει, τηρουμένων των αναλογιών και κατ' αναλογία, τη στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης που εγκρίθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογικών Κινδύνων της Επιτροπής.